

Epidemian selvittely terveydenhuollon yksikössä

Infektioyhdyshenkilökoulutus

20.11.2020

Lotta Simola infektio lääkäri

Epidemian yleinen määritelmä

epidemia

1. kulkutauti; (muualta tuleva) tauti joka tarttuu suureen osaan jonkin alueen väestöstä; 2. taudin merkittävä leviäminen; 3. (minkä tahansa) taudin tai ilmiön poikkeuksellinen yleisyys jossakin yhteisössä

Duodecim: Lääketieteen sanasto

Infektioepidemia terveydenhuollon yksikössä

Saman mikrobin aiheuttama infektio (tai joskus kantajuus) useammalla kuin yhdellä henkilöllä samassa hoitoyksikössä tietyinä aikana

Miten epäily Epidemiasta herää?

OIREISTA

Useammalla henkilöllä on saman tyyppiset oireet yhtä aikaa tai lyhyen ajan sisällä

- voivat olla potilaita, henkilökuntaa tai omaisia
 - Oksennus/ripulitauti
 - Syyhyepäily
 - Kuumeinen hengitystieinfektio, yskä

LABRAVASTAUKSISTA

Sama bakteeri vastataan samoihin aikoihin useampien potilaiden näytteistä

- Moniresistentti mikrobi (ESBL, MRSA, VRE, CPE)
- Streptococcus pyogenes
- Sama mikrobi usean potilaan haavassa tai imulimassa

Raportoi huomiosi työkaverille, lääkärille ja osastonhoitajalle

Tapahtuipa kerran...

- Kalle Kuntoutuja on tullut osastokuntoutusjaksolle maanantaina.
- Kalle alkaa ripuloimaan tiistaina aamuyöllä rampaten vessassa. Kalle ei halua vaivata yövuoron hoitajaa asialla. Aamuvuoro huomaa asian auttaessaan potilasta vessaan.
- Aamuvuoron hoitaja huomaa, että Pirkko huoneessa 5 ripuloi ja huonekaveri Lissu oksentaa aamupuuroon.

Mitä tehdään heti oireilevien kanssa?

Oireisten potilaiden eristäminen ja suojainten käyttö:

1 hengen huone/oma wc

Kosketus(-pisara)varotoimet

Tieto eristämisestä sairaskertomukseen ja huoneen oveen, suojaimia saataville

Näytteenotto:

Ripuli:

- Aikuisilta ulosteesta F-VirNhO (8826) ja F-CldTNhO (6141), oksennuksesta F-VirNhO (8826/ näytteenlaaduksi oksennus, otetaan kierrekorkilliseen purkkiin).
- Lapsilta F-VirNhO (8826) . Lisäksi osasto 51:n potilailta F-CldTNhO (6141).
- Muut näytteet otetaan hoitavan lääkärin harkinnan mukaan

Hengitystieinfektio:

- InABRSV (8577) tai RespNhO (8818), CV19NhO (6466)

Tapahtuipa kerran...

- Iltapäivällä edellisen yövuoron hoitaja soittaa koulutuksessa olevalle osastonhoitajalle, ettei pääse iltaan töihin, koska on mahataudissa.
- Seuraavana päivänä pukuhuoneessa kuullaan, että naapuriosastolla kolmen hengen huoneen kaikki muistisairaat miehet ripuloivat ja kuulemma Heikkihoitajalla, Sirkka-sihteerillä ja tämän jooga-ryhmällä on myös mahatauti. Osastonhoitaja huomaa lounaalle mennessään, että osastoilla kiertää uusia kandeja, jotka ovat aloittaneet maanantaina. Käsihuuhteen käyttöä pitää näköjään opettaa heille...

Toimenpiteet

- Oireilevien eristäminen
- Rivilistaus
- Yhteydenotto infektioiden torjuntayksikköön
- Altistuneiden (huonetovereiden) kartoitus ja listaus

Mistä epidemiarivilista löytyy?

- Apuvälineet
- Ensitieto ja sopeutumisvalmennus
- Erikoissairaanhoidon sosiaalityö
- Hoidon dokumentointi ja kirjaaminen

Infektioiden torjunta

Nuolesta klikkaamalla pääset toisen sivun ohjeisiin.

Covid-1

Ohjeet henkilökunnalle

Ohje ja koulutusvideot henkilökunnalle

Suunnitelmat

Tiedot

Hoito- ja käyttöohjeita

Hoito-ohje (sisältötyyppi)

Antibiootti 2020 ohjekirja

Leikkaushaavan hoito heräämössä

MRSA-häätöhoito

Käyttöohje (sisältötyyppi)

Hapenkostutinpullojen käyttö

eAntibiootti-ohje

Lomakkeet (sisältötyyppi)

Epidemiarivilistaus

Eristämispäätös PPSHP

Karanteenipäätös PPSHP

Dokumentit

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Rivilistausta käytetään:							
2	<ul style="list-style-type: none"> • OYSin vuodeosastoilla Infektioiden torjuntayksikön ohjeistaessa listan käytön 							
3	<ul style="list-style-type: none"> • Terveyskeskusten vuodeosastolla epäiltäessä osastolla levinnyttä epidemiaa, jossa on sairastunut yli 2 potilasta ja sen lisäksi mahdollisesti myös henkilökuntaa 							
4	Tulosta ja täytä tiedot							
5	EPÄILTY EPIDEMIA (vatsatauti/noro/influenssa/muu):							
6	Sairastuneen tunniste (esim. nimi)	Potilas (rasti, jos on)	Hlökunta (rasti, jos on)	Huone/paikka	Oireiden alkupvm	Näytteenotto pvm	Näyte posit/negat	
7	Esimerkki Potilas	X		3/2	3.11.2019	4.11.2019	posit	
8	Henkilökunta 1		X		4.11.2019	ei		
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
21								
22								
23								
24								
25								
26	Lisätietoja/konsultaatiot: OYS/Infektioiden torjuntayksikön hygieniahoitajat, puh. 040 506 2094							
27								
28								

Hoitoyksikkö ja ITY yhteistyössä

- Oireilevien määrä (potilaat/hlökunta)
- Potilaiden kunto
- Altistuneiden määrä
- Henkilökuntaresurssi
- Uusien potilaiden ottorajoitus?
- Kohortointi?
- Seulontanäytekierrokset?
- Varotoimikäytäntöjen ohjaus/kertaus
- Huuhdesaatavuuden kartoitus
- Siivous
- Välinehuolto (alusastiat jne)
- Dekon käyttö

Esimerkkejä

- Osastolla ripuloi yhtä aikaa tai peräkkäin useampi potilas ja myös henkilökuntaa on mahataudissa. Viidestä oireisesta kolmelta löytyy ulostenäytteestä NOROVIRUS
- Einarin krooninen säärihaava märkii. Haavaa on hoidettu polikliinisesti ja otettu edellisellä käynnillä bakteeriviljelynäyte, jossa kasvaa MRSA. Seuraavalla viikolla Sylviltä puhkaistaan paise poliklinikalla ja siitäkin kasvaa MRSA. Iltavuoroon tullut hoitaja kertoo, että labrasta juuri soitettiin, että osastolle sunnuntaina tulleen Martin veriviljelyssä kasvaa MRSA. Martti on Sylvin puoliso.
- Osastonhoitajalle soitetaan maanantaina, että Pirkko ei tule töihin, koska armeijan aloittanut poika oli viikonloppuna kotilomilla kuumeessa ja nyt Pirkkokin on kipeänä ja yskii. Pirkon sisko Tiina kävi pesemässä Pirkon ikkunat ja tulee naapuriosastolle iltavuoroon. Keskiviikkona Tiinan vuorokaveri Elli ja kaksi osaston vanhusta alkavat kuumeilla ja yskiä. Tiinan oireista ei tiedetä, koska hän on pitkällä vapaalla. Kalevassa kerrotaan, että varuskunnassa on todettu influenssaepidemia.